

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра української літератури імені академіка Михайла Возняка

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
**«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ
СТОЛІТТЯ»**

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва напрямку підготовки)
Спеціальність 035 Філологія
(шифр і назва спеціальності)
Спеціалізації: 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад
включно), перша – словацька
035.035 слов'янські мови та літератури (переклад
включно), перша – сербська
035.038 слов'янські мови та літератури (переклад
включно), перша – чеська
035.039 слов'янські мови та літератури (переклад
включно), перша –
словенська
035.033 слов'янські мови та літератури (переклад
включно), перша – польська
Факультет філологічний
(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма з курсу «Історія української літератури першої кінця ХХ – ХХІ століття» для студентів за спеціальністю 035 Філологія. 26 серпня 2022 року. 26 с.

Розробник: доцент кафедри української літератури імені академіка Михайла Возняка, кандидат філологічних наук **Баса Ореста Маркіянівна**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол від «26» серпня 2022 року №1

Завідувач кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка

_____ (Микитюк В. І.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«26» серпня 2022 року

Схвалено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від «30» серпня 2022 року №1

«30» серпня 2022 року

Голова

_____ Крохмальний Р. О.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки <small>(шифр і назва)</small>	За вибором	
	Спеціальність 035 Філологія <small>(шифр і назва)</small>		
Модулів –	Спеціалізація: 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ <small>(назва)</small>		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		8-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		28 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
62 год.	год.		
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: <i>залік</i>	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета — представити українську літературу кінця ХХ — початку ХХІ ст. в її часових, еволюційних, генераційних, географічних, стильових особливостях.

Завдання:

- з'ясувати хронологічні особливості українського письменства кінця ХХ — початку ХХІ ст., його історичні й літературні передумови та основні тенденції;
- розглянути класифікації української літератури кінця ХХ — початку ХХІ ст. відзначити умовність кожної з них;
- на конкретних творах продемонструвати генераційні, географічні та стильові особливості української літератури кінця ХХ — початку ХХІ ст., окреслити її актуальну проблематику.

Результати навчання.

Студент повинен знати:

- місце українського письменства кінця ХХ — початку ХХІ ст. у загальній історії української літератури;
- зовнішні і внутрішні чинники літературного процесу кінця ХХ — початку ХХІ ст.;
- літературні угруповання, представників, етапні твори українського письменства кінця ХХ — початку ХХІ ст.;
- термінологічну базу курсу.

Студент повинен вміти:

- орієнтуватися в генераційних, географічних і стильових координатах української літератури кінця ХХ — початку ХХІ ст.;
- оперувати сучасними літературознавчими термінами;
- аналізувати художні тексти студійованого періоду, визначати їх специфіку.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Загальна характеристика української літератури кінця ХХ — початку ХХІ ст.

1. Рік відліку сучасного періоду в історії української літератури — 1985, рік утворення угруповання “Бу-Ба-Бу”.
2. Зв’язок сучасного періоду історії української літератури з попередніми (практичне зацікавлення сучасних письменників бароко, карнавалом, сміховою культурою; неомодернізм; своєрідна естафетність від шістдесятників і дисидентів).
3. Співвідношення спільнокореневих понять “модернізм” і “постмодернізм”, відповідно:
 - реальність як така — реальність як театр абсурду,
 - естетичність — іронічність,
 - індивідуалізм — еkleктизм,
 - елітарність — масовість,
 - герметичність — публічність,
 - героїзація митця — дегероїзація митця.
4. Історичні передумови сучасної української літератури:
 - Перебудова (1985) з її гласністю;
 - Чорнобильська катастрофа (26 квітня 1986 року);
 - проголошення незалежності України (24 серпня 1991 року).
5. Літературні передумови сучасного українського письменства:
 - “хімерна” проза (Валерій Шевчук, Василь Земляк, Володимир Дрозд);
 - Київська школа поезії (Василь Голобородько, Микола Воробйов, Віктор Кордун, Михайло Григорів та ін.);

- середовище львівського самвидавівського часопису “Скриня” (Григорій Чубай, Микола Рябчук, Віктор Морозов, Олег Лишега та ін.);
 - поети-дисиденти (Василь Стус, Ігор Калинець);
 - Київська іронічна школа (Володимир Діброва, Богдан Жолдак, Лесь Подерв’янський);
 - Нью-Йоркська група (Богдан Бойчук, Юрій Тарнавський, Богдан Рубчак, Женя Васильківська, Емма Андіївська, Патриція Килина, Віра Вовк та ін.).
6. Співіснування літературних поколінь. НСПУ (Національна спілка письменників України) і АУП (Асоціація письменників України).
7. Тенденції:
- зростання ролі літературно-мистецьких журналів особливо в 1990-і (“Сучасність”, “Прапор” (з 1991 — “Березіль”), “Кур’єр Кривбасу”, “Буковинський журнал”, “Жовтень” (з 1990 — “Дзвін”), “Четвер”, “Плерома”);
 - публічність і масовість літератури, проведення масштабних мистецьких акцій (фестивалі “Червона рута” (з 1989), “Вивих” (1990 і 1992), “MERIDIAN CHERNOWITZ” (з 2010, проводиться щорічно в перший тиждень вересня); проекти “Реберітація” (1993-1994) і “Третє тисячоліття”; Форум видавців у Львові (з 1994, проводиться щорічно у вересні), презентації нових видань);
 - взаємодія літератури з іншими видами мистецтва, передусім — музикою (поезо-опера Бу-Ба-Бу “Крайслер Імперіал”, Ніч поезії і музики pop-stop у межах Форуму видавців, різноманітні перформанси та інсталяції; письменники-фронтмени музичних гуртів, як-от Сергій Жадан — “Жадан і собаки”, Мар’яна Савка — “Мар’яничі”).

Змістовий модуль 2.

Класифікації української літератури кінця ХХ — початку ХХІ ст.

1. Генераційна класифікація української літератури к. ХХ-п. ХХІ ст. (за Володимиром Єшкілевим):

- вісімдесятники: літературні угруповання “Бу-Ба-Бу” (Віктор Неборак, Олександр Ірванець, Юрій Андрухович), “ЛуГоСад” (Іван Лучук, Назар Гончар, Роман Садловський), “Пропала грамота” (Юрко Позаяк (Юрій Лисенко), Віктор Недоступ, Семен Либонь (Олекса Семенченко), “Пси Святого Юра” (Юрій Покальчук, Юрій Андрухович, Ігор Римарук, Василь Герасим’юк, В’ячеслав Медвідь, Віктор Неборак, Олександр Ірванець, Тарас Федюк)); письменники Наталка Білоцерківець, Павло Гірнік, Іван Малкович, Петро Мідянка, Кость Москалець, Оксана Забужко та інші;

- дев’яностники: літературні угруповання “ММЮННА Туга” (Мар’яна Савка, Маріанна Кіановська, Юлія Міщенко, Наталя Сняданко, Наталя Томків, Анна Серета), “Нечувані” (Ірина Старовойт, Олена Галета, Галина Крук), “Нова дегенерація” (Степан Процюк, Іван Андрусак, Іван Ципердюк); письменники Сергій Жадан, Павло Вольвач, Тарас Прохасько, Любомир Стринаглюк, Назар Федорак, Остап Сливинський та інші;

- двотисячники: Катерина Бабкіна, Андрій Бондар, Софія Андрухович, Андрій Любка, Любка Дереш, Ірена Карпа, Богдана Матіяш, Таня Малярчук та інші;

- двітисячідесятники: Ірина Цілик, Артем Чех, Борис Гуменюк та інші.

2. Географічна класифікація української літератури к. ХХ-п. ХХІ ст. (за Наталею Білоцерківець):

- “галицько-станіславівська” школа (“Бу-Ба-Бу”, “ЛуГоСад”, “Пси Святого Юра”, “ММЮННА Туга”, “Нечувані”, “Нова дегенерація”; Петро Мідянка, Любомир Стринаглюк, Назар Федорак, Таня Малярчук та інші), зокрема “станіславівський феномен” (Юрій Андрухович, Володимир Єшкілев, Юрій Іздрик, Тарас Прохасько, Галина Петросаняк, Марія Микицей та інші);

- “київсько-житомирська” школа (“Пропала грамота”; В’ячеслав Медвідь, Євген Пашковський, Оксана Забужко, Євгенія Кононенко, Юрко Гудзь та інші).

3. Стильова класифікація української літератури к. ХХ-п. ХХІ ст. (за Тамарою Гундоровою):

- неонародництво;
- постмодернізм (друга половина 1980-х — середина 1990-х);
- неомодернізм (зі середини 1990-х)

Змістовий модуль 3.

Персоналії, твори, актуальна проблематика української літератури кінця ХХ — початку ХХІ ст.

Запропоновані для детального аналізу твори — поезії Віктора Неборака зі збірки «Літаюча голова» (1990), романи Юрія Андруховича «Рекреації» (1992), Оксани Забужко «Польові дослідження з українського сексу» (1996), Юрія Іздрика «Воццек» (1997), Марії Матіос «Солодка Даруся» (2004) та прозова збірка Василя Портяка «У снігах» (2006) — демонструють в українській літературі кінця ХХ — початку ХХІ ст. перехід від постмодерної, експериментальної до неомодерної, традиційної стильової манери, а поетична збірка Бориса Гуменюка «Вірші з війни» (2014) і роман Сергія Жадана «Інтернат» (2017), де порушується актуальна проблема воєнної ситуації на Донбасі, засвідчують ще одну традицію серед наших письменників — бути на передовій боїв за Україну.

4. Структура навчальної дисципліни

модулем 2													
Змістовий модуль 3. Персоналії, твори, актуальна проблематика української літератури кінця ХХ — початку ХХІ ст.													
Тема 7. Віктор Неборак (збірка “Літаюча голова”) та Юрій Андрухович (роман “Рекреації”) як основоположники постмодернізму в українській поезії і прозі відповідно	4												
Тема 8. Постмодерний феміністичний роман: “Польові дослідження з українського сексу” Оксани Забужко	2												
Тема 9. Роман Юрія Іздрика “Воццек”	2												
Тема 10. Сучасна традиційна проза: роман Марії Матіос “Солодка Даруся” та збірка Василя Портяка “У снігах”	4												
Тема 11. Воєнна тема в сучасній українській літературі: збірка “Вірші з війни” Бориса Гуменюка та роман “Інтернат” Сергія Жадана	4												
Разом за змістовим модулем 3	16												
Усього годин	28												
Модуль 2													
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-		
Усього годин													

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1
2
	Разом	

10. Методи навчання

Оглядовий, аналітичний, герменевтичний, компаративний.

11. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів здійснюється у формі модулів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Залік	50	100
Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль № 3							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою	Залік	Зараховано
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		
A	90-100	5	Відмінно	
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

13. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма.

14. Рекомендована література

Базова

1. Білоцерківець Н. Література на роздоріжжі // Критика. — 1997. — № 1.
2. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм / Тамара Гундорова. — К.: Критика, 2013 — 344 с.
3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці: Золоті литаври, 2001. — 636 с.
4. Літературознавчий словник-довідник. — К.: ВЦ “Академія”, 1997. — 752 с.
5. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу / Віктор Неборак. — Львів: Класика, 2001. — 254 с.
6. Плерома 3’98: Мала українська енциклопедія актуальної літератури. — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998.
7. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за редакцією Марії Зубрицької. — Львів: Літопис, 1996. — 634 с.
8. Українські літературні школи та групи 60-90-х рр. ХХ ст.: Антологія вибраної поезії та есеїстики / Упоряд., автор вступ. слова, біобібліограф. відомостей та прим. Василь Габор. — Львів: Піраміда, 2009. — 620 с.
9. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період / Р. Б. Харчук. — К.: ВЦ “Академія”, 2008. — 248 с.

Допоміжна

1. Агеєва В. Два fins de siècle: гендерні аспекти сучасної української літератури // Агеєва В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму / Віра Агеєва. — К.: Факт, 2003. — С. 255-302.
2. Андрухович Ю. Голова, що літала / Юрій Андрухович // Неборак В. “Літаюча голова” та інші вірші / Віктор Неборак. — Львів: Срібне слово, 2005. — С. 5-11.
3. Андрухович Ю. Життя є сон, або Від автора // Андрухович Ю. Рекреації / Юрій Андрухович. — К.: Фабула, 2017. — С. 138-144.
4. Герасим'юк В. Вісім новел / Василь Герасим'юк // Портяк В. У снігах: Новели / Василь Портяк. — К.: Факт, 2006. — С. 113-118.
5. Дзюба І. Чорний романтик Сергій Жадан / Іван Дзюба. — К.: Либідь, 2017. — 112 с.
6. Моренець В. Сучасна українська лірика: модель жанру / Володимир Моренець // Сучасність. — 1996. — Ч. 6. — С. 90-100.
7. Музична фактура літературного тексту: інтермедіальні студії / за редакцією Світлани Маценки. — Львів: Априорі, 2017. — 352 с.
8. Неборак В. Послання до О. З. вкупі зі зверненнями до вельмишановного читача / Віктор Неборак // Сучасність. — 1995. — Ч. 2. — С. 145-154.
9. Римарук І. Трояка ружа, або Солодка Даруся // Кур'єр Кривбасу. — 2006. — № 196.
10. Розмова Віктора Неборака з Юрієм Тарнавським // Сучасність. — 1996. — Ч. 5. — С. 144-157.